

UREDBA

O PRAVILIMA ZA DODELU DRŽAVNE POMOĆI

("Sl. glasnik RS", br. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021 - dr. uredba, 62/2021 - dr. uredba, 99/2021 - dr. uredba, 20/2023 - dr. uredba, 43/2023 - dr. uredba i 48/2023 - dr. uredba)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovom uredbom bliže se uređuju pravila za dodelu državne pomoći, odnosno za ocenu dozvoljenosti prijavljene, odnosno dodeljene državne pomoći, i pravni poredak Republike Srbije usklađuje sa sadržinom instrumenata tumačenja koje su u vezi sa državnom pomoći usvojile institucije Evropske zajednice.

Član 1a

Davalac državne pomoći dužan je da se pri dodeli državne pomoći unapred određenom korisniku pridržava ove uredbe, kao i pravila o državnoj pomoći sadržanih u potvrđenim međunarodnim ugovorima, koja nisu obuhvaćena ovom uredbom. Akt koji je osnov za dodelu državne pomoći korisnicima koji nisu unapred određeni mora, u pogledu uslova za dodelu državne pomoći, biti u skladu sa ovom uredbom.

Član 2**

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovoj uredbi imaju sledeće značenje:

1) **privredni subjekat** (korisnik državne pomoći) je svako pravno i fizičko lice koje, nezavisno od pravnog oblika i načina finansiranja, u obavljanju delatnosti proizvodnje ili prometa robe ili pružanja usluga na tržištu koristi državnu pomoć u bilo kom obliku, izuzev privrednog subjekta u postupku privatizacije.

tač. 2)-4) (brisane)

tač. 5)** (prestala da važi)

Privredni subjekt je u teškoćama:

- (1) ako je odgovornost za njegove dugove ograničena a izgubio je više od polovine osnovnog kapitala, od čega je u poslednjih 12 meseci izgubio više od četvrtine osnovnog kapitala;
- (2) ako najmanje jedno lice neograničeno odgovara za njegove dugove, a u finansijskim izveštajima prikazano je da je njegov kapital smanjen za više od polovine, od čega je u poslednjih 12 meseci izgubljeno više od četvrtine kapitala;
- (3) ako ispunjava uslove za otvaranje stečajnog postupka.

Privredni subjekt je u teškoćama i ako nije ispunjen nijedan uslov iz stava 1. ove tačke, ako postoje očigledni pokazatelji koji ukazuju na to da je u teškoćama, kao što su rast gubitaka, smanjenje ukupnog prihoda, rast zaliha, višak kapaciteta, smanjenje novčanih tokova, rast duga, porast troškova kamata i pad ili nulta neto vrednost imovine. U najvećim teškoćama je privredni subjekt koji je nesposoban za plaćanje (insolventan) ili nad kojim je otvoren stečajni postupak.

Privrednom subjektu u teškoćama, u svakom slučaju, državna pomoć može da se dodeli samo ako dokazuje da ne može da se oporavi sopstvenim sredstvima, sredstvima svojih vlasnikakcionara, poverilaca ili sredstvima iz drugih izvora na tržištu.

Privredni subjekt koji je osnovan pre manje od tri godine ne smatra se privrednim subjektom u teškoćama, izuzev ako je reč o malom ili srednjem privrednom subjektu koji ispunjava uslove za otvaranje stečajnog postupka;

6) **veliki projekat ulaganja** je ulaganje u osnovna sredstva sa opravdanim troškovima većim od 50 miliona evra;

7) (brisana)

8) **opravdani troškovi** su troškovi za koje je dozvoljeno dodeliti državnu pomoć;

9) **visina državne pomoći** (intenzitet) je iznos državne pomoći izražen kao procenat opravdanih troškova;

10) **početno ulaganje** je ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu, i to u slučaju:

- (1) započinjanje obavljanja nove poslovne delatnosti,
- (2) proširenja postojeće delatnosti,
- (3) diversifikacija postojećeg proizvodnog programa u nove, dodatne proizvode,
- (4) bitne promene u celokupnom proizvodnom procesu postojeće delatnosti,
- (5) sticanje sredstava koje su u neposrednoj vezi sa privrednim subjektom pod uslovom da je taj privredni subjekt zatvoren ili bi bio zatvoren da nije kupljen od strane nezavisnog investitora po tržišnim uslovima;

11) **materijalna imovina** je imovina koja se odnosi na: zemljište, zgrade, građevine, postrojenja, mašine i opremu;

12) **nematerijalna imovina** je imovina koja nastaje prenosom tehnologije, sticanjem patentnih prava, licenci, znanja i iskustva (*know-how*) ili nepatentiranog tehničkog znanja;

13) **troškovi zarada** su ukupan iznos koji korisnik državne pomoći stvarno plaća za rad zaposlenog i obuhvataju bruto zaradu, tj. zaradu koja sadrži porez i doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji se plaćaju iz zarade, kao i doprinose koji se plaćaju na zaradu;

14) **operativna državna pomoć** je pomoć namenjena pokrivanju dela tekućih rashoda privrednog subjekta (troškova zarada, transportnih troškova, troškova zakupa i dr);

15) **lice** koje se teže zapošljava je ono koje:

- 1) nije bilo u redovnom radnom odnosu u proteklih šest meseci, ili
- 2) nije steklo srednje obrazovanje ili stručne kvalifikacije, ili
- 3) starije je od 50 godina, ili
- 4) živi kao odrasli samac sa jednom ili više izdržanih osoba, ili
- 5) radi u sektoru ili u struci u Republici Srbiji u kojoj je neravnoteža između polova bar 25% veća od prosečne neravnoteže između polova u svim ekonomskim (privrednim) sektorima, a pripada tom premalo zastupljenom polu; ili pripada etničkoj manjini u Republici Srbiji kojoj je potreban razvoj njenog lingvističkog profila, stručnog usavršavanja ili radnog iskustva kako bi poboljšala izgleda za stalno zaposlenje;

16) **lice sa invaliditetom** je lice kome je priznat invaliditet u skladu sa propisima Republike Srbije;

16a) **zaštiteno zapošljavanje** u privrednom subjektu je ako najmanje 50% zaposlenih čine lica sa invaliditetom;

17) **rizični kapital** je finansiranje u obliku vlasničkog kapitala ili u obliku sličnom vlasničkom kapitalu u ranim fazama nastanka i ranog razvoja privrednog subjekta (faza započinjanja, osnivanja i razvoja);

18) **usluge od opšteg ekonomskog interesa** su delatnosti, odnosno poslovi kojima se obezbeđuje ostvarivanje prava građana, odnosno zadovoljavanje potreba građana i organizacija, kao i ostvarivanje drugih zakonom utvrdjenih interesa u određenim oblastima.

Mali, srednji i veliki privredni subjekt (broj zaposlenih i finansijske granice kao merila za određivanje vrste privrednog subjekta)

Član 2a

Mali privredni subjekt je privredni subjekt za koji se na osnovu čl. 2b-2g ove uredbe utvrdi da ima manje od 50 zaposlenih i ako je njegov godišnji promet ili ukupan godišnji bilans manji od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti.

Srednji privredni subjekt je privredni subjekt za koji se na osnovu čl. 2b-2g ove uredbe utvrdi da ima između 50 i 250 zaposlenih i ako je njegov godišnji promet manji od 50 miliona evra ili ukupan godišnji bilans manji od 43 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti.

Veliki privredni subjekt je privredni subjekt koji nije srednji ili mali privredni subjekt.

Nezavisni, partnerski i povezani privredni subjekt, kao merila koja se uzimaju u obzir pri računanju broja zaposlenih i finansijskih granica

Član 2b

Nezavisni privredni subjekt je privredni subjekt koji nije partnerski privredni subjekt, niti povezani privredni subjekt.

Partnerski privredni subjekt su privredni subjekt koji nisu povezani privredni subjekt i između kojih postoji sledeći odnos: jedan privredni subjekt (privredni subjekt koji je viši u vlasničkom nizu), sam ili zajedno sa jednim ili više povezanih privrednih subjekata, ima 25% ili više kapitala ili glasačkih prava u drugom privrednom subjektu (privredni subjekt koji je niži u vlasničkom nizu).

Privredni subjekt, ipak, smatra se nezavisnim i stoga bez privrednog subjekta partnera, ako 25% kapitala ili glasačkih prava u njemu dostignu ili prestignu ulagači, koji pojedinačno ili zajedno nisu povezani sa privrednim subjektom, a to su:

- 1) javna investiciona društva, društva sa rizičnim kapitalom, pojedinci ili grupe pojedinaca čija je redovna delatnost ulaganje rizičnog kapitala i koji ulažu vlasnički kapital u poslove koji se ne kotiraju na berzi (tzv. poslovni andeli), ako su njihova zajednička ulaganja u isti privredni subjekt manja od 1.250.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 2) univerziteti ili neprofitni istraživački centri;
- 3) institucionalni ulagači, uključujući regionalne razvojne fondove;
- 4) samostalni organ lokalne samouprave koja ima u godišnjem budžetu manje od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti i manje od 5.000 stanovnika.

Povezani privredni subjekt su privredni subjekt između kojih postoji neki od sledećih odnosa:

- 1) jedan privredni subjekt ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom privrednom subjektu;
- 2) jedan privredni subjekt ima pravo da imenuje ili razreši većinu članova uprave ili nadzornog odbora u drugom privrednom subjektu;
- 3) jedan privredni subjekat ima dominantan uticaj u drugom privrednom subjektu na osnovu ugovora zaključenog s tim drugim privrednim subjektom ili odredbe u statutu tog drugog privrednog subjekta;
- 4) jedan privredni subjekt, koji je akcionar ili član u drugom privrednom subjektu, samostalno kontroliše, na osnovu dogovora sa ostalim akcionarima ili članovima u tom drugom privrednom subjektu, većinu glasačkih prava akcionara ili članova u tom drugom privrednom subjektu.

Dominantan uticaj u drugom privrednom subjektu ne postoji ako ulagači iz stava 3. ovog člana nisu neposredno ili posredno uključeni u upravljanje tim drugim privrednim subjektom, bez obzira na njihova prava koja imaju kao vlasnici kapitala.

Povezani privredni subjekt su i oni privredni subjekt između kojih postoji, preko jednog ili više privrednih subjekata, neki od odnosa opisanih u stavu 4. ovog člana kao i privredni subjekt koji imaju jednog ili više ulagača iz stava 3. ovog člana.

Povezani privredni subjekt su i oni privredni subjekt između kojih postoji, preko jednog fizičkog lica ili grupe fizičkih lica koja posluju zajedno, neki od odnosa opisanih u stavu 4. ovog člana, ako privredni subjekt svoju delatnost ili deo svoje delatnosti obavljaju na istom relevantnom tržištu ili na susednim tržištima.

"Susedno tržište" je tržište proizvoda ili usluga koje se na vertikalnom nivou nalazi direktno iznad ili ispod relevantnog tržišta.

Privredni subjekt nije mali ili srednji privredni subjekt ni ako javni organ sam ili više njih zajednički, neposredno ili posredno, kontroliše 25% ili više kapitala ili glasačkih prava u privrednom subjektu.

Privredni subjekt može dati izjavu o svom statusu nezavisnog privrednog subjekta, partnerskog privrednog subjekta ili povezanog privrednog subjekta, kao i izjavu o podacima iz člana 2a ove uredbe. Tu izjavu privredni subjekt može dati i kad je kapital tako raspoređen da ne može tačno da se odredi u čijoj je svojini, s tim što privredni subjekt može onda u dobroj veri izjaviti da se osnovano može pretpostaviti da jedan ili više međusobno povezanih privrednih subjekata nema u svojini 25% ili više kapitala. Davanje ovakvih izjava ne utiče na mogućnost proveravanja i ispitivanja njihove tačnosti.

Podaci koji služe za određivanje broja zaposlenih i finansijskih granica i referentno razdoblje

Član 2v

Podaci o broju zaposlenih i finansijskim granicama su podaci koji se odnose na poslednje odobreno računovodstveno razdoblje i izračunavaju se na godišnjoj osnovi. Podaci se uzimaju u obzir počev od dana zaključivanja poslovnih knjiga. Visina prometa izračunava se bez poreza na dodatu vrednost (PDV) i ostalih posrednih poreza.

Ako privredni subjekt na dan zaključivanja poslovnih knjiga utvrdi da je na godišnjoj osnovi premašio broj zaposlenih ili finansijske granice iz člana 2a ove uredbe ili da je pao ispod tog broja, odnosno granice, on stiče ili gubi položaj malog ili srednjeg privrednog subjekta samo ako se to ponovi u toku dva uzastopna računovodstvena razdoblja.

Kod novosovanih privrednih subjekata čiji redovni godišnji finansijski izveštaji nisu još odobreni, podaci se izvođe putem procene u dobroj veri, tokom poslovne godine.

Brojzaposlenih

Član 2g

Broj zaposlenih odgovara broju godišnjih radnih jedinica (u daljem tekstu: GRJ), tj. broju zaposlenih s punim radnim vremenom koji su radili u privrednom subjektu ili u njegovo ime tokom cele referentne godine. Rad lica koja nisu radila celu referentnu godinu, lica koja su radila nepuno radno vreme, bez obzira na to koliko je trajalo to radno vreme, i rad sezonskih radnika (na osnovu ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova) uzima se kao deo GRJ.

Osoblje privrednog subjekta čine:

- 1) zaposleni;
 - 2) lica koja rade za podređeni privredni subjekt ako se smatraju zaposlenim;
 - 3) vlasnici - menadžeri;
 - 4) partneri koji su redovno uključeni u delatnost privrednog subjekta i koji imaju koristi od finansijskih prednosti privrednog subjekta.
- Priravnici ili studenti koji su na stručnoj obuci i koji imaju ugovor o radu u svojstvu pripravnika ili ugovor o stručnom osposobljavanju i usavršavanju, ne smatraju se osobljem.

Određivanje podataka o privrednom subjektu**Član 2d**

Podaci o nezavisnom privrednom subjektu, uključujući i broj zaposlenih, određuju se isključivo na osnovu njegovih redovnih godišnjih finansijskih izveštaja.

Podaci o privrednom subjektu koji ima partnerske privredne subjekte ili povezane privredne subjekte, uključujući i broj zaposlenih, određuju se na osnovu redovnih godišnjih finansijskih izveštaja i ostalih podataka privrednog subjekta ili na osnovu konsolidovanih finansijskih izveštaja privrednog subjekta ili konsolidovanih finansijskih izveštaja u kojima je privredni subjekt uključen putem konsolidacije.

Podacima iz stava 2. ovog člana dodaje se podaci o svakom partnerskom privrednom subjektu predmetnog privrednog subjekta, koji se nalazi na neposredno višem ili nižem nivou u vlasničkom nizu od predmetnog privrednog subjekta. Dodavanje je srazmerno procentu udela u kapitalu ili glasačkim pravima, šta je veće. Kod društava sa uzajamnim udelima važi veći procenat.

Podacima iz st. 2. i 3. ovog člana dodaje se 100% podataka o svakom privrednom subjektu koji je neposredno ili posredno povezan sa predmetnim privrednim subjektom, izuzev ako ovi podaci nisu već uključeni u konsolidovani finansijski izveštaj.

Radi primene st. 2, 3. i 4. ovog člana, podaci o partnerskim privrednim subjektima predmetnog privrednog subjekta, izvode se iz njihovih redovnih godišnjih finansijskih izveštaja ili iz drugih podataka u konsolidovanom obliku i njima se dodaje 100% podataka o svim privrednim subjektima koji su s njima povezani, izuzev ako ti podaci nisu već uključeni u konsolidovani finansijski izveštaj.

Radi primene st. 2, 3. i 4. ovog člana, podaci o privrednom subjektu koji je povezan sa predmetnim privrednim subjektom, izvode se iz njegovih redovnih godišnjih finansijskih izveštaja ili iz drugih podataka u konsolidovanom obliku i njima se srazmerno dodaju podaci o svakom mogućem privrednom subjektu koji je partner ovog povezanog privrednog subjekta, i koji se nalazi na neposredno višem ili neposredno nižem nivou vlasničkog niza od predmetnog privrednog subjekta, izuzev ako oni nisu uključeni u konsolidovani finansijski izveštaj u procentu koji je najmanje srazmeran procentu utvrđenom na osnovu stava 3. člana ovog člana.

Ako u konsolidovanim finansijskim izveštajima nema podatka o zaposlenima u privrednom subjektu, broj zaposlenih izračunava se srazmernim dodavanjem podataka od njegovih partnerskih privrednih subjekata i dodavanjem podataka od privrednih subjekata s kojim je povezan.

Član 3****

Kategorije državne pomoći, koja može da se dodeli u skladu sa ovom uredbom, su:

tač. 1.* (prestala da važi) ;

tač. 2.** (prestala da važi) ;

3. Sektorska državna pomoć;

tač. 4.* (prestala da važi) ;

tač. 4a*** (prestala da važi) ;

tač. 1.1.* (prestala da važi) .

2.1. Horizontalna državna pomoć utvrđuje se prema primarnim ciljevima dodele, i to:

podtač. 1) - 3)** (prestala da važe)

podtač. 4)*** (prestala da važi)

podtač. 5) - 8)** (prestala da važe)

3.1. Specifične vrste sektorske državne pomoći, za koje se ovom uredbom propisuju posebna pravila za dodelu, su:

1) u sektoru proizvodnje čelika,

2) u sektoru vađenja uglja,

3) u sektoru saobraćaja.

Za dodelu državne pomoći u svim ostalim sektorima, odnosno delatnostima, razvrstanim u skladu sa zakonom koji uređuje klasifikacija delatnosti primenjuju se ista pravila koja su ovom uredbom utvrđena za dodelu regionalne i horizontalne državne pomoći, osim ako ovom uredbom nije drugačije propisano.

tač. 4.1.* (prestala da važi) .

Član 4

Državna pomoć namenjena izvozu je zabranjena. Zabrana dodele državne pomoći primenjuje se na obim izvoza, upravljanje i rukovođenje distributivnom mrežom roba i tekuće troškove privrednog subjekta direktno povezane sa izvoznim aktivnostima.

Pravilo kumulacije državne pomoći**Član 5**

Za iste opravdane troškove, primenjuje se najpovoljnija visina državne pomoći utvrđena ovom uredbom, koja predstavlja gornju granicu do koje je dozvoljeno dodeliti ukupan iznos državne pomoći, bez obzira:

1) da li se državna pomoć dodeljuje po osnovu jedne ili u kombinaciji više šema i/ili individualnih državnih pomoći, i

2) da li državnu pomoć dodeljuje Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave.

Davalac državne pomoći je dužan da, pre dodele državne pomoći od korisnika pribavi pisanu izjavu da li mu je i po kom osnovu iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana već dodeljena državna pomoć za iste opravdane troškove.

Konverzija**Član 6**

Iznos državne pomoći izražen u evrima u ovoj uredbi konvertovaoće se u dinare po zvaničnom srednjem deviznom kursu Narodne banke Srbije na dan kada je državna pomoć dodeljena.

Državna pomoć smatra se dodeljenom danom stavljanja na raspolaganje korisniku državne pomoći.

Član 6a**

(Prestalo da važi)

II REGIONALNADRŽAVNAPOMOĆ**Čl. 7-14***

(Prestalo da važi)

Čl. 15 i 16**

(Prestalo da važi)

3. Regionalna državna pomoć za operativno poslovanje**Član 17**

Regionalna državna pomoć može da se dodeli i za pokrivanje operativnih troškova poslovanja, i to samo ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da državna pomoć doprinosi ravnomernom regionalnom razvoju,
- 2) da je državna pomoć proporcionalna teškoćama koje treba da se otklone,
- 3) da je državna pomoć vremenski ograničena i da se postupno smanjuje.

Čl. 18-28a**

(Prestalo da važi)

Čl. 29-61***

(Prestalo da važi)

Čl. 62-87**

(Prestalo da važi)

IV SEKTORSKADRŽAVNAPOMOĆ**1. Državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika****Član 88**

Državna pomoć privrednom subjektu koji obavlja proizvodnju čelika može da se dodeli za sledeće primarne ciljeve utvrđene ovom uredbom:

- 1) za zaštitu životne sredine u smislu čl. od 29. do 61. ove uredbe,
- 2) za male i srednje privredne subjekte u smislu čl. od 18. do 20. ove uredbe,
- 3) za istraživanje, razvoj i inovacije u smislu čl. od 62. do 80. ove uredbe,
- 4) za rizični kapital u smislu čl. 84. i 85. ove uredbe,
- 5) za zapošljavanje u smislu čl. od 25. do 28. ove uredbe,
- 6) za usavršavanje u smislu čl. od 81. do 83. ove uredbe.

Državna pomoć može da se dodeli i za restrukturisanje privrednog subjekta koji obavlja proizvodnju čelika koji je u teškoćama, pod uslovom da:

Paragraf Lex

Strana 2

